

Mediawijsheid, wat nu? Verwelkom de mediacoach!

Stieve Van der Bruggen, Thomas More Campus Turnhout

Creatief uit de hoek komen met media ligt niet voor de hand. Toch hebben vooral hogeschoolbibliotheken hier nood aan: zij richten zich net tot de 'digitale generatie'. Maar zowel bibliotheekmedewerkers als docenten vragen zich vaak af hoe ze dat moeten aanpakken. Met een opleiding tot mediacoach leer je dat origineel mediawijs aan de slag gaan niet moeilijk hoeft te zijn.

MEDIA WAT?

Mediawijsheid kun je niet meer wegdenken als term binnen opvoeding, onderwijs en bibliotheken. Het slaat op het geheel van kennis, vaardigheden en attitudes waarmee mensen zich bewust en kritisch kunnen bewegen in een complexe, veranderende en gemediatiseerde wereld. Media-educatie gaat zowel over kennismaken met verschillende tools als over het stilstaan bij de gevolgen van het gebruik ervan (www.mediawijs.be). Het kan dus gaan over heel uitlopende zaken: van zoeken in databases tot de wondere wereld van *virtual reality*.

MEDIAWIJSHEID EN HOGESCHOOLBIBLIOTHEKEN, ECHTE BOEZEMVRIENDEN

Hogeschoolbibliotheken zijn van nature uit erg begaan met de mediawijsheid van hun publiek, vooral met de informatievaardigheden. Studenten moeten informatie kunnen opsporen, beoordelen, verwerken, gebruiken en refereren. De manier waarop verschillende bibliotheken daarop inzetten, varieert. De ene bibliotheek houdt het bij handleidingen en een goed onderhouden informatieve website, de andere gebruikt instructies en workshops.

Bij de opleiding Mediacoach leerde ik al snel dat inzetten op informatievaardigheden maar een klein onderdeel is van wat media-educatie kan zijn. Moeten leerkrachten of verpleegkundigen in spé enkel informatie kunnen opzoeken, of verwachten we net dat ietsje meer? Zouden ze zich ook niet bewust moeten zijn van de gevolgen als ze beroepsfoto's op sociale media plaatsen? Kunnen we ervan uitgaan dat verpleegkundigen (in spé) rekening houden met auteursrechten, of dat leerkrachten (in spé) hun leerlingen kunnen leren omgaan met reclame?

DE MEDIACOACH, EEN MEERWAARDE?

Mediawijs organiseert de opleiding *Mediacoach* om bibliotheek- en onderwijspersoneel te inspireren over mediawijsheid. De opleiding loopt één academiejaar. Er zijn een aantal contactmomenten met de theorie, aangevuld met een MOOC. Onder andere mediagebruik, media in relaties en burgerschap, privacy en reclamewijsheid komen aan bod. Dankzij de opleiding word je als mediacoach een aanspreekpunt voor je collega's: je kunt tips en tricks delen en je collega's warm maken voor een mediawijze aanpak.

Voor mijzelf zat de meerwaarde in de bewustwording en een veranderde houding tegenover mediawijsheid. We vinden het in de hogeschoolbibliotheek allemaal evident dat ons publiek mediawijs is of moet worden, maar we houden vaak vast aan de klassieke informatievaardigheden. Ik ontdekte elke keer nieuwe domeinen binnen mediawijsheid, zoals auteursrechten of games in het onderwijs. En ik deed voldoende kennis op om nieuwe projecten voor studenten en docenten te starten. We werken nu bijvoorbeeld aan een workshop over interactieve tools om studenten op een amusante manier te bevragen en testen tijdens de lessen.

We stellen onze bibliotheek met leercentrum voor als hét mediawijze kenniscentrum van de campus, en dus het aanspreekpunt voor mediawijze vragen. Veel docenten en studenten verwachten die extra 'service' niet, dus sterke communicatie is essentieel. We gebruiken daarvoor verschillende kanalen: een nieuwsbrief in Sway met de nieuwe aanwinsten en projecten, affiches, mediawijze projecten en workshops promoten via Yammer, promotie via de lessen

informatievaardigheden die we jaarlijks geven, enz.

PRAKTISCHE TIPS

Eerlijk is eerlijk: we stellen het vaak uit om concrete mediawijze projecten te realiseren in de bibliotheek. Daarom volgden drie collega's deze opleiding: een stimulans om er werk van te maken. Elke deelnemer werkt een project uit. Ik ging voor een uitgebreide website over informatievaardigheden. Mijn collega's werkten samen een interactieve rondleiding uit met QR-codes, zoekopdrachten, filmpjes, enz. in twee van onze campusbibliotheken.

De noden opsporen is de eerste stap. Zo viel het mij op dat onze campus geen centrale plek had waar studenten alle informatie over onderzoek kunnen terugvinden (hoe en waar opzoeken, beoordelen en refereren). Daarom ontwikkelde ik een makkelijk te onderhouden platform, waarop al deze informatie op een aantrekkelijke manier gebundeld wordt. Daaruit kwam een website met mediawijze tips en handleidingen, maar ook met informatie over tools, websites, databases, enz.

Je hoeft niet altijd het warm water uit te vinden: er zijn interessante

© Laura Dachelet.

projectvoorstellen van voormalige mediacoaches die je kunnen inspireren.

Je rol als coach aanleren is een belangrijk aspect. In twee sessies leerden we hoe je je project verkoopt aan je publiek, en hoe je een coachende rol opneemt in je organisatie. Je moet immers voldoende interesse wekken voor je projecten. Zo creëer je een band tussen de bib en de gebruiker, maar krijg je ook onmisbare feedback en input. Ik begeleid nu laatstejaarsstudenten in hun zoektocht naar informatie voor hun eindwerk. In een halfuur krijgen ze begeleiding op maat en geven we ze een aantal tips mee. De vijftien studenten die al persoonlijk begeleid werden, waren alvast positief.

Deze opleiding is maar een *eye opener*. Je bent geen perfect geïnformeerde mediacoach die alles weet over mediawijsheden. Wel een geïnspireerde enthousiasteling die collega's overtuigt om mediawijzer te worden en de studenten daarin mee te nemen. Het is dus een interessant startpunt, geen eindpunt. ■

> **Gebeten om meer te weten over deze opleiding?**
www.mediawijis.be.

Een nieuwe mediazaal voor de Koninklijke Bibliotheek van België

Het renovatieproject van de leeszaal van de afdeling Kranten en hedendaagse media maakt deel uit van een globaal programma om de leeszaal van de Koninklijke Bibliotheek van België te moderniseren.

Het project wil de communicatie en valorisatie van de collecties van de afdeling optimaliseren in een nieuwe synergie met de pers.

Op de benedenverdieping van de zaal raadpleeg je de pers in al zijn vormen: kranten op papier, op microfilm en digitaal. Ook de kerntaken van de afdeling zullen zich hier situeren (bewaring, raadpleging van de collecties, expertise en dienstverlening aan het publiek enzovoort).

Op de eerste verdieping staan verschillende onderzoekstoelen ter beschikking, plus een rijke referentiebibliotheek die rechtstreeks verband houdt met de wereld van de media.

Een totem, die de schakel vormt tussen beide niveaus, toont de historische voorpagina's van twaalf grote Belgische kranten.

Tot slot komen er nog een ruimte rond mediawijsheden, didactische ontdekkingszones en terminals waar je het recente persaanbod en de nieuwsstromen van de persagentschappen kunt raadplegen. Zo wordt deze Mediaroom een echte, dynamische perszaal.

Mediaroom zal dus proberen een objectieve kijk te bieden op de wereld van de media die continu evolueert. Deze plek zal zich verder ontwikkelen in functie van de actualiteit, de technologische nieuwigheden en de recente publicaties over media maar ook dankzij ontmoetingen met het publiek, of dat nu journalisten, schoolgaande jongeren, wetenschappers of gewoon geïnteresseerde bezoekers zijn.

Eglantine Lebacqz

